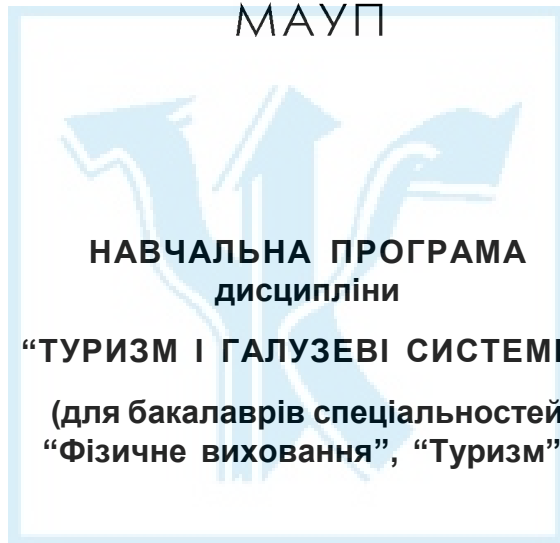

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

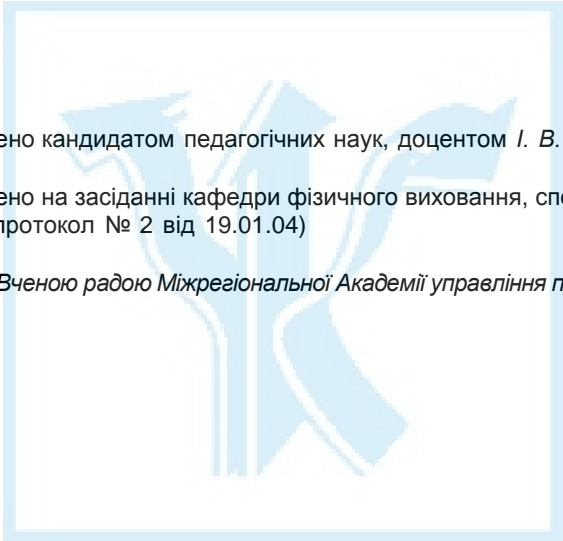
**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

“ТУРИЗМ І ГАЛУЗЕВІ СИСТЕМИ”

**(для бакалаврів спеціальностей
“Фізичне виховання”, “Туризм”)**

МАУП

Київ 2004

Підготовлено кандидатом педагогічних наук, доцентом *І. В. Пущиною*

Затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання, спорту та туризму (протокол № 2 від 19.01.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Пущина І. В. Навчальна програма дисципліни “Туризм і галузеві системи” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2004. — 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Туризм і галузеві системи”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу “Туризм і галузеві системи” — ознайомити студентів з питаннями рекреаційного проектування на рівні галузей, регіонів, туристичних центрів, а також з питаннями рекреаційних ресурсів, що є основою санаторно-курортного лікування, масового відпочинку, екологічного та спортивного туризму, з’ясувати зв’язок з екологією, природовикористанням, курортологією.

Завдання курсу:

- поглиблення знань теорії і методики професійного туристсько-екскурсійного напрямку, вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів України, їх значення і впливу на розміщення національних парків, заповідників, курортів, туристичних закладів;
- розробка реклами, прайсів турів і баз країни; класифікація прайс-листів;
- розвиток уміння характеризувати природно-рекреаційні ресурси курортних регіонів України;
- формування у студентів професійного інтересу до зазначеної сфери діяльності.

Опанувавши дисципліну, студенти повинні **знати:**

- предмет, завдання та науково-методичні основи рекреаційної діяльності;
- природні та соціально-економічні ресурси України;
- туристсько-екскурсійні об’єкти країни;
- особливості розміщення національних парків, заповідників, курортів, туристичних закладів;

уміти:

- користуватися спеціальною та науково-методичною літературою з питань рекреаційних ресурсів;
- працювати з туристичною рекламною продукцією, прайс-листами;
- охарактеризувати природно-рекреаційні ресурси окремих курортних регіонів України;
- охарактеризувати матеріальну базу індустрії туризму країни загалом і за регіонами.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ТУРИЗМ І ГАЛУЗЕВІ СИСТЕМИ”

№ пор.	Назва теми
1	Рекреаційне проектування в туризмі
2	Типологія туристичних центрів
3	Регіональний туризм
4	Туризм в системі екології та природокористування
5	Туризм і курортна справа
6	Страховання в туризмі
7	Туризм і право
8	Сучасні цілі світового туризму

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ТУРИЗМ І ГАЛУЗЕВІ СИСТЕМИ”

Тема 1. Рекреаційне проектування в туризмі

Туроперейтинг. Проектування в туроперейтингу.

Рекреалогія. Рекреаційне проектування.

Рекреаційна діяльність. Типи рекреаційної діяльності. Цикли рекреаційної діяльності. Структурна композиція циклів рекреаційної діяльності.

Література [1–9]

Тема 2. Типологія туристичних центрів

Основні поняття.

Джерела інформації, що використовуються при типології туристичних центрів.

Методика кількісної оцінки рекреаційного потенціалу туристичних центрів України.

Статистична типологія туристичних центрів.

Література [10–20]

Тема 3. Регіональний туризм

Основні поняття про туристичний регіон.

Основні фактори, умови формування та розвитку туристичного регіону.

Специфіка регіонального туризму.

Регіональний туризм та економіка.

Соціальні функції регіонального туризму як сфери господарської діяльності.

Державна політика у питаннях формування регіонального туризму.

Рекреаційне районування України.

Характеристика рекреаційних зон України.

Література [21–32]

Тема 4. Туризм у системі екології та природокористування

Історія виникнення та розвитку екологічного туризму.

Екологічний туризм у країнах Нового та Старого світу.

Найкрупніші світові туроператори.

Світові регіони і центри екологічного туризму.

Перспективи розвитку екологічного туризму.

Менеджмент екологічного туризму.

Екологічний туризм в Україні.

Території, які охороняються, та екологічний туризм.

Література [33–37]

Тема 5. Туризм і курортна справа

Основні поняття. Історія розвитку санаторно-курортної справи.

Рекреаційна сутність санаторно-курортної справи.

Природні лікувальні ресурси.

Принципи організації санаторно-курортної справи.

Сучасний ринок лікувального відпочинку.

Література [38–40]

Тема 6. Страхування в туризмі

Етапи розвитку страхової справи.
Особливості страхування туристів (мандрівників).
Виїзний потік українських громадян.
Необхідність страхування туристів.
Галузі страхування туристів.

Література [41]

Тема 7. Туризм і право

Правове регулювання відносин у сфері туризму.
Ліцензування туристичної діяльності.
Стандартизація туристичної діяльності та об'єктів туристичної індустрії.
Сертифікація туристичних послуг.
Туристичні формальності.
Правове регулювання основних туристичних послуг: перевезення, розміщення, харчування.

Література [42–44]

Тема 8. Сучасні цілі світового туризму

Розвиток сучасного розуміння світового туризму. Кардинальне зростання світового туризму. Статистичний аналіз міжнародного туризму. Місце туризму в міжгалузевому балансі національної економіки. Місце, яке займають внутрішні мандрівки, і туризм. Організація міжнародних контактів. Фактори глобалізації туристичного бізнесу. Ділова логістика великих прибутків.

Література [45–50]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу. Номер варіанта завдання контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової

книжки. Наприклад, якщо остання цифра номера залікової книжки “3”, то студент вибирає варіант 3.

Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи — не більше 20 аркушів формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити власний підпис.

Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студент допускається до іспиту.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Ресурси, що слід залучити для поліпшення продажу турпродукту.
2. Роль страхування у формуванні турдіяльності фірми.
3. Проаналізувати курортний фонд України.

Варіант 2

1. Напрями, що можуть бути рекомендовані для просування турпродукту на ринку.
2. Специфіка регіонального туризму.
3. Охарактеризувати природні лікувальні ресурси Запорізької області.

Варіант 3

1. Сучасний стан і перспективи розвитку туризму.
2. Ліцензування туристичної діяльності.
3. Оцінити рекреаційний потенціал туристичних центрів України методом контент-аналізу.

Варіант 4

1. Охарактеризувати найкрупніших світових туроператорів.
2. Стандартизація туристичної діяльності.
3. Охарактеризувати Запорізьку область як рекреаційну зону України.

Варіант 5

1. Туризм і міжнародна торгівля.
2. Сертифікація туристичних послуг.
3. Проаналізувати стан розвитку екологічного туризму в Україні.

Варіант 6

1. Шляхи вдосконалення турпродукту з метою поліпшення продажу.
2. Сутність туроперейтингу.
3. Охарактеризувати туристичні виставки як засоби розвитку світового туризму. Туристичні виставки в Україні.

Варіант 7

1. Цінова політика на ринку санаторно-курортних послуг.
2. Туристичні формальності.
3. Проаналізувати динаміку, структуру та співвідношення туристичних потоків України.

Варіант 8

1. Вияв глобалізаційних процесів в індустрії туризму.
2. Майнове страхування.
3. Проаналізувати державну політику в галузі туризму. Правова база українського туризму.

Варіант 9

1. Служби управління в організаційній структурі туристичного підприємства.

2. Особисте страхування туристів.
3. Охарактеризувати ресурси екологічного туризму в Запорізькій області.

Варіант 10

1. Особливості підготовки фахівців з туризму.
2. Вплив туризму на навколишнє середовище.
3. Перспективи розвитку туризму в Південно-Східному регіоні України, Запорізькій області.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Сучасний стан і перспективи розвитку туризму.
2. Типи рекреаційної діяльності.
3. Поняття: “центр туризму” та “туристичний центр”.
4. Контент-аналіз як засіб кількісної оцінки рекреаційного потенціалу туристичних центрів.
5. Статистична типологія туристичних центрів.
6. Поняття “регіональний туризм”.
7. Структура аналізу становища і розвитку регіонального туризму.
8. Основні фактори, умови формування і розвитку туристичного регіону.
9. Специфіка регіонального туризму.
10. Вплив туризму на розвиток економіки регіону.
11. Територіальна організація індустрії туризму та її елементи.
12. Основні напрями впливу туризму на господарську діяльність регіону.
13. Вплив туризму на національний бюджет.
14. Туризм і міжнародна торгівля.
15. Міжнародний туризм і зайнятість.
16. Екологічний вплив туризму.
17. Соціальні функції регіонального туризму як сфери господарської діяльності.
18. Державна політика в питаннях формування регіонального туризму.

19. Рекреаційне районування України.
20. Аспекти характеристики рекреаційних зон.
21. Характеристика рекреаційних зон України.
22. Історія виникнення та розвитку екологічного туризму.
23. Екологічний туризм у країнах Нового і Старого світу.
24. Найбільші світові туроператори.
25. Світові регіони і центри екологічного туризму.
26. Перспективи розвитку екологічного туризму.
27. Менеджмент екологічного туризму.
28. Екологічний туризм в Україні.
29. Території, які охороняються, та екологічний туризм.
30. Переваги екологічного туризму.
31. Заповідники і національні парки України.
32. Ресурси екологічного туризму в Україні.
33. Рекреаційна сутність санаторно-курортної справи.
34. Основні завдання курортної індустрії.
35. Природні лікувальні ресурси.
36. Принципи організації санаторно-курортної справи.
37. Стратегія розвитку курортів.
38. Маркетингові дослідження ринку санаторно-курортних послуг.
39. Цінова політика на ринку санаторно-курортних послуг.
40. Підготовка фахівців курортної справи.
41. Ринок курортних послуг. Закон України “Про курорти”.
42. Сучасний ринок лікувального відпочинку.
43. Географія світових лікувальних курортів.
44. Українські курорти.
45. Страхування в туризмі.
46. Специфічні види страхування туристів.
47. Страхові сервісні компанії-assistance.
48. Програми страхування медичних та інших непередбачених витрат громадян які виїжджають за кордон.
49. Необхідність страхування туристів.
50. Особисте страхування туристів.
51. Сутність туроперейтингу.
52. Майнове страхування туристів і туристичних організацій.

53. Страхування відповідальності туристичних фірм, контрагентів і автотуристів.
54. Правове регулювання відносин у сфері туризму.
55. Ліцензування туристичної діяльності.
56. Стандартизація туристичної діяльності і об'єктів туристичної індустрії.
57. Сертифікація туристичних послуг.
58. Туристичні формальності.
59. Правове регулювання транспортних послуг.
60. Правове регулювання послуг розміщення.
61. Правове регулювання послуг харчування.
62. Поетапне планування в туристичній галузі.
63. Внутрішній туризм.
64. Поняття сфери внутрішніх мандрівок і туризму.
65. Статистика внутрішніх мандрівок і туризму.
66. Динаміка, структура та співвідношення міжнародних туристичних потоків України.
67. Регіональна структура туризму.
68. Провідні туристичні країни світу.
69. Динаміка внутрішнього туризму в Україні.
70. Фактори глобалізації туристичного бізнесу.
71. Служби управління в організаційній структурі туристичного підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бейдик О. О.* Українсько-російський словник термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії. — К.: РВЦ “Київський університет”, 1997.
2. *Гезгала Ян.* Туризм в народном хозяйстве: Пер. с польск. — М.: Прогресс, 1974. — 214 с.
3. *Крачило Н. П.* География туризма. — К.: Выща шк., 1987.
4. *Крачило Н. П.* Основы туризмовеждения. — К.: Выща шк., 1987.
5. *Преображенский В. С., Веденин Ю. А, Зорин И. В., Мухина Л. И.* Территориальные рекреационные системы как объект изучения географических наук // Изв. АН СССР. Сер. геогр. — 1974. — № 2.

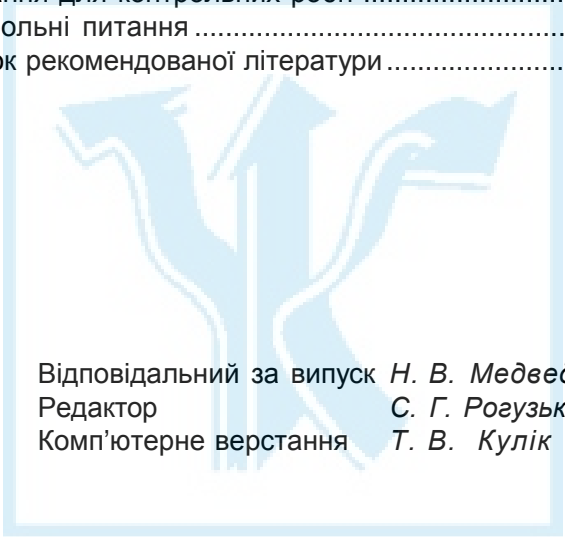
6. *Димитров С.* Экономика и организация туризма: Пер. с болг. — М.: Прогресс, 1972.
7. *Александрова М. Ю.* Экономика и туризм за рубежом (По материалам книги Ж. Гибилато “Экономика туризма”) // Проблемы и программы туристско-рекреационного использования природного и историко-культурного потенциала в регионах России. — М., 1995.
8. *Бабарицька В. К., Любіцева О. О.* Організація туризму: Навч. посіб. — К., 1998. — Ч. 1.
9. *Бейдик О. О., Ліщишина О. М.* Російсько-український тлумачний словник термінів з медичної географії. — К.: РВЦ “Київський університет”, 1997.
10. *Липец Ю. Г., Пуляркин В. А., Шлихтер С. Б.* География мирового хозяйства: Учеб. пособие для студ. — М., 1999.
11. *Мироненко Н. С., Твердохлебов И. Т.* Рекреационная география. — М., 1981.
12. *Статистический словарь.* — М., 1989.
13. *Бабурин В. Л., Мазуров Ю. Л.* Географические основы управления: Курс лекций по экономической и политической географии: Учеб. пособие. — М.: Дело, 2000.
14. *Любіцева О. О.* Ландшафт в географії культури // Ландшафт як інтегруюча концепція ХХІ сторіччя: Зб. наук. праць. — К., 1999.
15. *Романчук С. П.* Історичне ландшафтознавство: Теоретико-методологічні засади та методика антропогенно-ландшафтних реконструкцій давнього природокористування: Монографія. — К.: ВЦ “Київський університет”, 1998.
16. *Туристский терминологический словарь: Справочно-методологическое пособие / Авт.-сост. И. В. Зорин, В. А. Квартальнов.* — М.: Советский спорт, 1999.
17. *Економічна і соціальна географія світу / За ред. Б. П. Яценка.* — К.: АртЕк, 1997.
18. *Соціально-економічна географія світу / За ред. С. П. Кузика.* — Тернопіль, 1998.
19. *Социально-экономическая география зарубежного мира / Под ред. В. В. Вольского.* — М.: КРОН-ПРЕСС, 1998.

20. *Мироненко Н. С.* Проблемы исследования пространственных структур мирового хозяйства // Пространственные структуры мирового хозяйства. — М.: Пресс-Соло, 1999.
21. *Балабанов И. Т., Балабанов А. И.* Экономика туризма: Учеб. пособие. — М.: Финансы и статистика, 1999.
22. *Сфера обслуживания населения: региональные проблемы / Под ред. А. И. Кочерги.* — К.: Наук. думка, 1980.
23. *Азар В. И., Поляк С. В.* Транспорт и туризм. — М.: Профиздат, 1973.
24. *Алдакушкина Е. С.* Особенности инновационных процессов в сфере услуг // География инновационной сферы мирового хозяйства / Под ред. Н. С. Мироненко. — М.: Пресс-Соло, 2000.
25. *Александрова А. Ю.* Международный туризм. — М.: Аспект-Пресс, 2001.
26. *Ильина Е. Н.* Туроперейтинг: организация деятельности: Учебник. — М.: Финансы и статистика, 2000.
27. *Любіцева О. О.* Геопросторові структури світового туристичного ринку. - Географія і сучасність: Зб. наук. пр. Національного пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова: Вип. 6. — К., 2001.
28. *Международная торговля услугами, связанными с туризмом, проблемы и возможности для развивающихся стран.* ООН. Конференция по торговле и развитию. — 1998-2.
29. *Мироненко Н. С.* Страноведение: Теория и методы: Учеб. пособие для вузов. — М.: Аспект-Пресс, 2001.
30. *Немоляева М. Э., Ходорков Л. Ф.* Международный туризм: вчера, сегодня, завтра. — М., 1985.
31. *Папирян Г. А.* Международные экономические отношения: Экономика туризма. — М.: Финансы и статистика, 1998.
32. *Сабельников Л.* Международная торговля услугами в мировой экономике и политике // МЭиМО. — 1990. — № 8.
33. *Страйкова Н. В.* Рынок рекреационных услуг Крыма (социально-географическая оценка уровня развития). — Симферополь: Таврия, 2001.

34. *Україна у цифрах. 2000 рік.* — К.: Держкомстат. України.
35. *Уокер Дж. Р.* Введение в гостеприимство: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ, 1999.
36. *Ходорков Л. Ф.* Мировое гостиничное хозяйство. — М.: СКШ, 1991.
37. *Шлевков А.* Тенденции развития мирового туризма в свете кризиса 11 сентября // Гостиничный и ресторанный бизнес. — 2001. — № 4(8).
38. *Ярош А. М., Солдатченко С. С. и др.* Сравнительная медико-климатическая характеристика основных приморских курортных местностей Европы и прилегающих к ней регионов Азии и Африки: Прил. к науч.-практ. дискус.-аналит. сб. "Вопросы развития Крыма". — Симферополь: СОНАТ, 2000.
39. *Киреев А. Л.* Международная экономика // Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства: Учеб. пособие для вузов.
40. *Харрис Годфри, Кац Кеннет М.* Стимулирование международного туризма в XXI веке: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 2000.
41. *Туризм в Україні-2000; Tourism in Ukrain-2000.* — К.: Держ. комітет молодіж. політики, спорту і туризму, 2001.
42. *Іщук С. І.* Територіально-виробничі комплекси і економічне районування (Методологія, теорія). — К.: Українсько-фінський ін-т менеджменту і бізнесу, 1996.
43. *Паламарчук М. М., Пистун Н. Д., Шаблій О. И.* Об экономико-географических законах // Экономическая география: Респ. межвед. науч. сб. Вып. 29. — К., 1980.
44. *Пистун М. Д.* Основи теорії суспільної географії: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1996.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Туризм і галузеві системи”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Туризм і галузеві системи”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	6
Завдання для контрольних робіт	7
Контрольні питання	9
Список рекомендованої літератури	11

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *С. Г. Рогузко*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП

Зам. № ВКЦ-1861

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП